

ZWALUWENPROJECT BERKELLAND

RESULTATEN BROEDSEIZOEN 2013

Weer herstel aantallen zwaluwen in 2013

Na een dip in 2012 zagen we dit jaar weer enig herstel in de getelde aantallen boerenzwaluwen en huiszwaluwen. In alle telgebieden waren de aantallen hoger.

Uit een publicatie in het Vogeljaar zien we de huiszwaluw nog in veel steden en dorpen nestelt. De achteruitgang sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw is echter aanzienlijk. De huiszwaluw wordt tot de stadsvogels gerekend.

In onze telgebieden komt de huiszwaluw uitsluitend nog in de buitengebieden voor. In heel Berkelland treffen we helaas geen nesten meer aan in de bebouwde kernen, met uitzondering van één locatie in Beltrum. Enkele tientallen jaren geleden waren er wel een aantal locaties in onze dorpen. Waarschijnlijk moeten we de oorzaak zoeken in de beschikbaarheid van nestbouw materiaal. Mogelijk zijn onze dorpskernen te netjes, zonder ruimte voor modder. Als vogelwerkgroep willen we kijken naar geschikte plekken binnen de dorpskernen om mogelijk enkele kunstnesten te plaatsen.

Ook dit jaar weer dank aan u, de bijna 1200 deelnemers aan ons Zwaluwenproject. Wij, en onze waarnemers waarderen deze samenwerking zeer.

De contactgegevens voor de Zwaluwen projectgroep Berkelland zijn:

Borculo	Annelies Heykamp	info@jobheykamp.nl
Beltrum	Alex Visser	visser.alex@planet.nl
Eibergen	Henny Waanders	hennywaanders@gmail.com
Neede	Luuk de Haan	haan0332@planet.nl
Ruurlo	Co Dooms	doomsruurlo@concepts.nl
Zwaluwenprojectgroep		zwaluwenberkelland@gmail.com

Zwaluwen Project Berkelland is een project van Vogelwerkgroep Berkelland

Zoals afgelopen jaren ontvangt u ook dit jaar een exemplaar van Erfvogels in beeld, een uitgave van Vogelbescherming Nederland. Helaas zal deze uitgave volgend jaar niet meer verschijnen. Behalve de verspreiding in het Zwaluwenproject, is dit blad ook uitgedeeld door onze medewerkers voor die andere erfvogels, de uilen. We zullen de komende jaren ook gegevens van de projectgroep uilen, en mogelijk ander groepen, in deze nieuwsbrief opnemen. Als voorproefje vindt een bericht over uilen op de volgende pagina's. De aanleg van de N18 zal de broedgelegenheid van een aantal vogels in de weg staan. Dit is ook het geval voor de steenuilen. Rijkswaterstaat is verplicht om deze broedgebieden te compenseren. De vogelwerkgroep Berkelland is hiervoor benaderd, en Cees van Beinum en Hans Grooters zijn nu actief betrokken bij het vinden van goede nieuwe broedplekken. Inmiddels zijn een aantal opties doorgegeven. Zo vinden worden er op allerlei gebieden door de projectgroepen uiteenlopende taken verricht.

Voor meer informatie, zie onze website vogelwerkgroepberkelland.nl. Belangstellenden kunnen zich aan-melden als lid of donateur. Email: info@vogelwerkgroepberkelland.nl

Resultaten waarnemingen Boerenzwaluwen

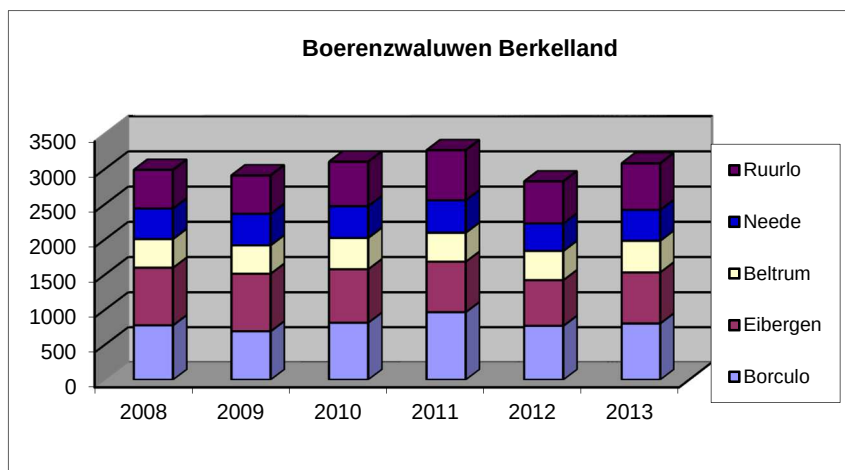
In 2013 zijn weer ongeveer 1100 adressen bezocht door 40 vrijwilligers om de broedpaartjes van de boerenzwaluw te tellen. Vergeleken met 2012 zien we weer een licht herstel in de aantallen. Mogelijk zijn meer vogels teruggekomen uit Afrika.

De eerste meldingen waren vroeg, maar dat voordeel werd weer teniet gedaan door het wel erg koude voorjaar.

Ook dit jaar staat er een interessant stukje in *Erfvogels in Beeld* over de boerenzwaluw met geolocator. Dezelfde vogel is twee maal gevolgd. Tweemaal is die vogel naar dezelfde overwinteringsplek gevlogen, en weer terug, met ongeveer dezelfde tussenstops.

Hieruit blijkt dat meewerken aan goed onderzoek ook heel interessant inzicht kan geven.

	Borculo	Eibergen	Beltrum	Neede	Ruurlo	Totaal
2008	780	821	406	435	548	2990
2009	694	821	403	448	545	2911
2010	817	762	444	452	630	3105
2011	968	718	411	461	711	3269
2012	772	652	414	392	596	2826
2013	806	728	449	438	661	3082

Boerenzwaluwen Ringproject.

Ook in 2013 hebben Wim Raben, Gerrit Wansing en Anton Meenink weer een aantal jonge zwaluwen geringd. Dit jaar werd dit gedaan op 8 locaties. We hadden een erg koud voorjaar en de gevolgen zijn te zien in het gemiddelde aantal jongen dat uitgevlogen is. Dat was duidelijk lager dan in de twee jaar daarvoor. Hoewel de tweede broedsels duidelijk beter waren hebben die aantallen toch het slechtere voorjaar niet meer goed kunnen maken.

	2011	2012	2013
Broedparen	83	74	100
Aantal nesten	156	130	178
Aantal eieren	705	584	751
Gem. eieren per nest	4,52	4,49	4,22
Aantal jongen	616	532	656
Gem. Jongen per nest	3,95	4,09	3,69
Aantal geringd	521	451	574
Aantal uitgevlogen	559	494	569
Gem. uitgevlogen	3,58	3,80	3,20
Uitgevl. per broedpaar	6,73	6,68	5,69

Oeverzwaluwen

Jarenlang hebben we een grote broedkolonie van soms meer dan 300 nesten aangetroffen bij de vroegere zandwinning in het Hambroek. Nu de zandwinningsactiviteiten gestopt zijn hebben we afgelopen jaar op die locatie geen oeverzwaluwnesten meer aangetroffen. Binnen Berkelland hebben we twee nestwanden voor oeverzwaluwen, één aan de Meenweg in Beltrum en één in het Hambroek. Helaas hebben

we afgelopen jaar ook hier geen broedsucces gehad. Wel zijn er ter plekke enkele oeverzwaluwen waargenomen.

Bij graafwerkzaamheden bij een bouw aan de Hoonesweg in Eibergen en aan de Oude Rengersweg in Gelselaar was het wel raak, en hebben we zo'n 30 nesten kunnen tellen.

Voor de komende jaren hopen we toch op enig succes bij de bestaande nestwanden.

Resultaten waarnemingen Huiszwaluwen

De aantallen huiszwaluwen hebben in 2013 een licht herstel laten zien. Dit zijn de telresultaten van ongeveer 160 locaties. In geheel Berkelland hebben we bijna 1500 kunstnesten geplaatst. Hiervan was dit jaar ruim 50% bezet. Vaker dan voorheen zullen we deze inspecteren. Gebleken is dat na een schoonmaakronde, de bezettingsgraad weer oploopt.

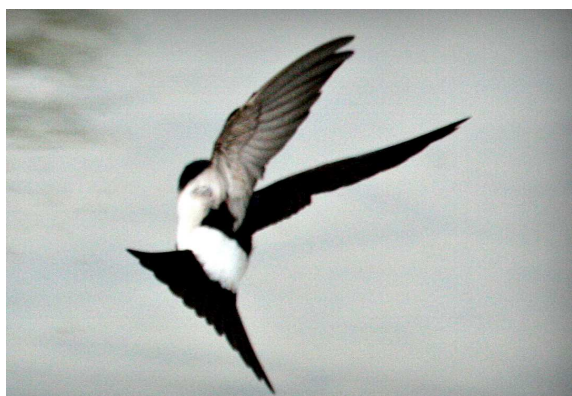

Foto W. Smeenk

Deze huiszwaluw is goed te herkennen aan de witte stuit.

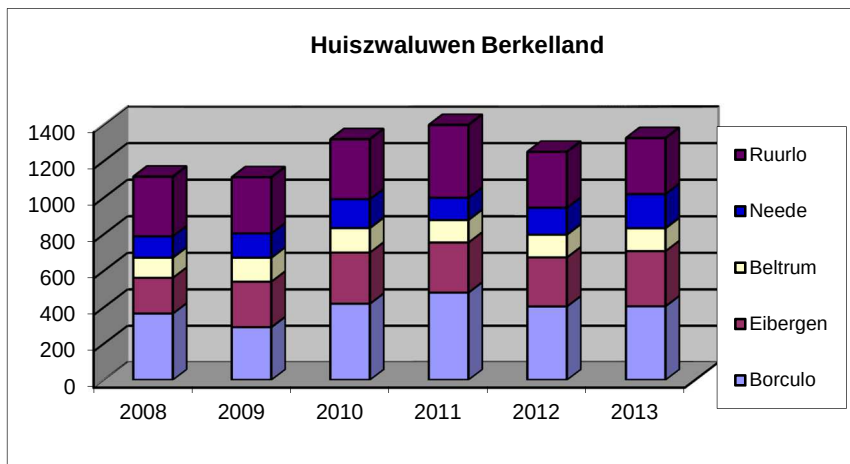
De bosuil van de Waterster

Peter te Morsche en zijn maat Erwin zijn vrijwilligers van de uilenwerkgroep. Ze plaatsen en onderhouden de kasten voor steenuil, bosuil, kerkuil en de torenvalk voor het gebied van de Waterster via de Heure tot aan Geesteren in de voormalige gemeente Borculo. In 2012 waren beide bosuil kasten in dit gebied bezet. In het voorjaar van 2013 werden er twee kasten voor de bosuil bij gehangen en nu, in 2014, nog eens 2. Vorig jaar was een minder goed jaar voor de bosuil. De twee oude kasten bleven onbezet. Gelukkig was vernieuwde kast in de Waterster in 2013 wel bezet. Het was daarmee meteen ook het enige broed succes.

Een geluk bij een ongeluk.

Maar hoezo een succes? Bij de controle van de kast op 19 april is met Anton Meenink het aanwezige vrouwtje gevangen en samen met de twee jongen van een ring voorzien. Alle vogels waren in een goede conditie. Enkele dagen later reed Peter te Morsche bij toeval via Beltrum naar het werk. Bij het passeren van de Waterster zag hij een dode vogel in de berm liggen. Door het kleuren patroon vermoedde hij meteen dat het één van de geringde bosuilen was. Direct bij Anton gecontroleerd, en helaas bleek het om ons "vrouwtje" te gaan. Het vrouwtje van een nest

	Borculo	Eibergen	Beltrum	Neede	Ruurlo	Totaal
2008	366	196	110	117	326	1115
2009	291	250	131	133	307	1112
2010	420	280	134	158	328	1320
2011	481	274	123	122	398	1398
2012	405	269	124	147	306	1251
2013	406	302	125	187	306	1326

met twee jongen was verongelukt. Jonge bosuilen hebben dan geen kans om te overleven. In overleg met Anton en Erwin werd besloten om de jongen uit de kast te halen en ze naar de opvang in Barchem te brengen. Omdat niet duidelijk was hoelang de jongen al zonder voer in het hok zaten was snelheid geboden. Erwin was gelukkig zo flexibel op zijn werk dat hij dit meteen heeft kunnen regelen.. Beide beesten zijn bij het asiel opgevangen en uiteindelijk weer losgelaten. Wellicht komen we ze nog eens tegen in een van de andere zes kasten. **Het geluk bij dit ongeluk!**

De getelde aantallen broedparen Boerenzwaluwen en Huiszwaluwen ingetekend in de kaart van Berkelland.

